

—Սէլանիքտէն հոկտեմբեր 27 թա-
րիկէն Լէվընտ Հէրբըտա եաղբընջ տըր-
վիպրա սէքինէսինտէն Արնապուտ
կէօնիւրիւրիւրին Եունանիսթան սին-
րընա կիթ մէքլէր Իքէն Վօլօ, Լարիս-
սա վէ Օլինք ճիւղարընտա պաղը
կէօնա հարաքեաթը նալաեքատա
պուրունաղլարընք էլպէթտէ իշիթ-
միշինիդ տիր, Պու կիպի հարէքէթլէրին
էօնիւրիւրալմադ վէ միւթէճաքըլարընք
միւնաղաթ գըլմադ իշին հիւքիւմէթի
մահէլիւրէն ճանիպինտէն իթթիլաադ
պուրունալմաթ թէտապիրի պէր վէճէր զլյը
պէնան իտէրիմ, չէօյլէ քի վալիմիդ
նիւրէթի վիաչա հաղբընթլէրի վուգուի
հալի իշիտէրէք, անիտէ Լարիսա գօ-
մանտանը ֆէրիգ Ահմէտ փաշաեա պիր
թէլ քէշիտէսի իլէ, մէրգուման կէօ-
նիւրիւրի կէլտիքլէրինտէ ախդ ու կի-
րիթթ իթմէլէրին, վէ Իքթիլայի հալ-
տէ, եաղմա իթմիշ օլտուգլարը մալլէրի
զապթ իլէ, միւթէճաքըլարընք տա
հապս իյլէմէսինի էմր պուեուրմուշ
տուր, կէօրիւրիւր քի պու ատամլար
քէնտիլէրէ գաընք վիւրիլէն էմրը մէգ-
քիւրտէն խապէրտար օլմուշլար տըր,
զիրա սէրկէրտէլէրինտէն Պայրամաղա
խամիտէ պիրիսի, 100տէն գլիւտտէ Ար-
նապուտ կէօնիւրիւրիւրին էօնիւրէ տիւ-
շէրք կէրի տէօնիւրիւ, վէ Գուղանա վէ
Սաղբիլթա նամ մահէլիլէրէ տօղըու ի-
լէրի վարաք, գ, եօլու իւղէրինտէ թէ-
սատիւֆ իյլէտիլի քէօյլէրի եաղմա վէ
էհայիլիւրէ տէ ֆէնա մուսմէլէ իյլէմիշ
տիւր, վալիմիդ նիւրէթ վիաչա հաղ-
բէթլէրի, մէրգում Պայրամըն Սաշիս-
թատան կէլէճէկլինի օրանըն գայմադա,
մընտան իշիտէրէք, գայմադամը միւ-
մայիլէյէն անիտէ պիր թէլ չէքիւ, է-
հալիւրին պիր գըսմընա սիւհա Վլրմէ-
սինի, վէ Պայրամ չէհրէ կիրէր կիր-
մէգ Սաշիսթաեք մուհասէրէեք ալմադը-
նը վէ օ արա իքի եիւղ նէֆէր մըս-
թահֆըղա Օլինք գուրպինտէ պուրու-
նան թէֆթիլ գօմիսէրի Արիֆ պէյէ
տէրհայ Սաշիսթաեք կիտիպ Պայրամը
աղ վէ եա էօլիւ օլտըադ թութ մաքը-
նը էմր իյլէմիշ տիր:

Վալի բաշանըն էվմիլիի նօգթաքը
նօգթաքընա իճրա օլտընտու, չէօյլէ քի
Արիֆ պէյ մահէլիլէ մէղըրիւրէ կիտիպ,
պիր թարաֆտան Պայրամ իլէ տտամ-
լարը, վէ տիկէր թարաֆտան միւմաի-
լէյէ Արիֆ պէյին գօմանտաքընտա
օլան տաքըրէր իլէ էհայի պէյինտէ
տէհէլէթի պիր միւսաթէմէ վուգու
պուրուպ, հայտալարտան Գը թէլէֆ
վէ 11 ի մէճրուհ օլմուշ տուր, մէճրուհ
օլանլարտան պիր տէ Պայրամ օլտալ,
մէրգում եան թարաֆթընտան վուրու-
մուշ տուր, Հայտալարտան պաղըլա-
րը ֆիւրար իտիպ պաղիսի տէ ախդ ու
կիրէթ, օլտըմուշ տուր, Պայրամը տա
պալլաեք էմրի պիր մահէլիլտէ հապս
իթմիլէր, Մէմլէքէթին պաղընա պէլա
օլան միւրիւր հայտալարտան պէլիլիւ
նէֆէրաթընըն ճիւմիլտէ Մանաթթը-
րա սէվգ օլտընտու:

Միւմայիլէյէ Արիֆ պէյ պու իրա-
մէթի իշին գլիւտտէսիլէ մէտհ ու սէ-
նաեա շաեան տիր:

Սէլանիք վալիինէն իւհայր թէլէք-
քիւր իշին էհալի պէյինտէ պիր լա-
յիսա իմըալարըն օր:

Սէլ կիպի եաղմա եաղմուրարտան
չըմէնտըթէր խաթթը պօղուտու զու-
տան, Իւսկիւր իլէ Միթրալիշա արա-
սիւտա պիր դաշ կիւն շըմէնտըթէր իշ-
լէմէմիշ վէ սէքիլ տէ քէօրիւր զիւտա-
տէճէ գէտէլէնմիշ տիր:

—Մէհմէտ Ալի բաշա հաղբընթլէ-
րին Սօֆիաեա միւվաթէլէթլէրին
Յէլէկրաֆ խապէր վէրիտօր:

—Կիօսա զաղէթաքընք եաղմուրընա
կէօրէ, Ալաճա տաղտա սօն տէֆալու-
գու պուրան մուհարէպէտէ, կրոն
տիւգ Միշէլին գուվէթի միւլիլիթ
սուրէթտէ եաղբընջ տըր, Թահգըլա-
թը սահիհէեք նաղալէն, կրան տիւքիւն
օրտուտու 58 պուրուգ թապուր բիւտէ
վէ 74 պէօլիւր սիւարի վէ 178 թօր
տան իպարէթ պուրունուշ տուր, Պու
օրտուեա պիղգաթ կրան տիւգ գօման-
տա իտէրէք, Իքինէի գօմանտան Մէ-
լիգօֆ օլտալ, ժէնէրալ կրապ, Գօմա-
րօֆ, Բօր, Մէրէմէթիլէթ, վօն Շաք-
Հէյման, Սօլօվ, Շէլգօֆիլիգօֆ, Շա-
թիլօֆ, եանի օն պիր ժէնէրալ պուրու-
նուեք իմիշ: Սթանտար զաղէթաքը-
նըն իֆատէսինէ պաղըլըր իտէ, պու
մուհարէպէտէ օրտուի հիւմանուշ
տալի 66 թապուր բիւտէ նիգամ, 6.000
սիւարի, պիր գըսմը պաշը պօղուգ ա-
քէրի վէ 80 բարէ թօրտան իպարէթ
պուրունուշ տուր:

—Մէյտանը հարպտա պուրունանա-
քիւրի շահնէնի զըլըգ էլպիսէլէրին
մուպատեա վէ իմալը իշին, լաղբմէ-
լէն աղ չէյի թէտարիք իթմէք իւղըէ,
պու քէրէր Մալիէն նէղաթէթի ճէլի-
լէսի թարաֆթընտան, հէր պիրի իքիշէր
ղուրուշլուգ օլտըաք, 2.056.000 տալտ
բիւտէ օ պիլէթի թապ իթմիլիլէր տիր,
Շիմալիլէք մէղըրէր պիլէթլէրտէն իքի
եիւղ պիրի Մապէյի հիւմանուշ ճա-
նիպի իլիսինտէն ալընմըշ տըր, Թօր-
լանլան աղ չէ իսթանպօլտա վէ վիլա-
եքթիլէրտէ ախդ ու գապղ իտիլէճէք
տիր:

Գաղանքաճաք էն պիւլիւք իքրա-
միւթէլը տալի 500, 250, վէ 100 մէ-
ճիտիլէտէն իպարէթ պուրունաճաք
տըր, Գուրաքը չէքիլմէեքն պիլէթլէր,
գըլմիլէրինի դայա իթմէլիպ, մու-
ախալան սէհիլ քեաղբընքնա թէպ-
աիլ օլտընաճաքալ տըր:

—Պիր Օմանը զաղէթաքընտա օ-
ղունտուղունա կէօրէ, Հալէպ վիլա-
եքթինէ թապի Բիլիս նամ մահ'լլ
եաղբընքընտա իքի եիւղ օն պէշ օգ-
գա ալթուն պուրունուշ, վէ լաղ մ
կէլէն թահգըլաթըն իճրաքը իշին,
մահ'լլ մէղըրէրէ պիր մէմուրու մալ-
սու կէօնտէրիլէր տիր:

—Հոկտեմբեր 25 թարիկիլէ Տէրի-
սատթէթտէն Գէօնիլէ Յէյթունկ զա-
ղէթաքընա չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա
կէօրէ, Խարիճիլէն նաղըրը Սէրվէր
բաշա հաղբընթլէրի Էօրիլէն, Գասօլա
վէ Սէլանիք պէյլէրինէ խիթապէն,
պիր թէլէկրաֆ չէքէրէք, պուրտա,
Բրօթէթան օլան Պուլղարալ տէվլէ-
թի Ալիէնին թէպաթի սատրգաթըն-
տան օլտուգլարընտան, պուրուր հաղ-
գընտա հիմանէթի միսիսուսէլէրինի
տիրիլ իթմէլէրինի թալիպէ պու-
հուրմուշլար տըր, Շու թէպալի, Ին-
կիլիլէրա սէֆիլի Մ. Լաեարա հաղ-
բէթլէրինին իմէլիլիլէ իլէ օլտուղու
զանն օլտընտու:

—Հոկտեմբեր 16 թարիկիլէ Կօրի
Սթուտինտա թալիլ զաղէթաքընա
չէքիլէն պիր թէլէկրաֆաթտէտէ պէր
վէճէի թիլ օղունմուշ տուր:— Կրան
տիւք Միշէլին տիւն Գարս էօնիւրտէ
Մըլիթար բաշա օրտուտունա պիւլիւք
պիր զաղէպիլէթ չալտըղը պա թէլէկ-
րաֆ խապէր ալընտըղընտան, պու սա-
պահ պուրաթա ֆիլվէլաթտէ մէրու-
րիլէթի մուհիպ օլտու: Շու ֆիւթու-

հաթ, ալէլ ումում մէյտանը հարպ
իւղէրինտէ պուրունան Բուս ասաքի-
րինէ պիւլիւք թէէսար իթմիշ տիր,
Տէօրթ կիւնտէն պէրու պուրաթա հա-
վա զաղէթ կիւղէլ տիր, վէ պու սյըն
պաղի օն պէշ կիւնիւնիւ կիւղէլ հալա
իլէ կէշիլիպ, անճաք պաղը սօն պա-
հար եաղմուրարը նիւղուլ իտէճէկի
մէմուլ տուր, Եօլար պիւսպիւթիւն
գուրումուշ վէ կէշիլմէսի գօլալ պիր
հայտէ տիր:

«Օմանլըլարըն հիւճումէ գըեամ
իթմիլէրինէ տայիր Պիւլաթան հիշ
պիր խապէր վիւրուտ իթմէտի: Օման-
լըլարըն, Պանիգա Լամ իւղէրինտէ թէ-
տարիք իտիլէն միւսթահէթ մէվգը-
լարա հիւճումիլէթէնէքէլի սեպտ-
27 թարիկիլէ պա թէլէկրաֆ թարաֆթ-
ընքա պիւտիլիլէթի հիթիմալ քի խաթ-
րընգըտա տըր: Սիւլէյման բաշա հաղ-
բէթլէրինին մուվաթըլէթի, պու ճիհէթ-
լէ պիւլիւք պիր ֆարգը մուհիպ օլ-
տուղու պէնէն շիւպէլի կէօրիւրիւր
իմիլ, էկէր Օմանլըլար մէղըրիւր
մէվգըլարա հիւճում իտէրէր իտէ,
զանն իտէրիմ քի պիւլիւք պիր մաղ-
լուպիլէթէ տիւլար օլտընալար տըր:
Չիւնքի պուրաթա Բուս ալիլ իլէրի
զաեթի իլի պիր հայտէ պուրունուպ,
մուհարէպէ իթմէլիլէ արգուքէշ
պուրունուպտա տըլար: Օն պէշ կիւնէ
եալիստ իւշ հաթթաեա գաթար պիւ-
լիւք վուգուաթլարա պէքէեքպիլիւր-
օրիլիլ:

«Ումում էրքեանը հարպ հէյիւ-
թիլտէ իտիլէն թէպէտուլաթ, քէս-
պի մուվաթթաղընէթ իտիլմէկէ պիր
ալէամէթ տտ օլտընալիլիլ: Իշթէ
պու թէպէտուլաթ սիլգէ պիւտիլի-
րիմ: Լօֆշա ֆաթիլի ժէնէրալ բըննա
իմէրէթիլնաքի ժէնէրալ Չօթթունէ-
րինէ, բըննա Շարըրըն օրտուտունա
րեքեանը հարպ իլիսի նասպ օլտու-
մուշ, վէ Չօթթ տալի քէնտի գաթիմ
ֆըրգաթընք գօմանտանլըղըն տէր-
իւհտէ իթմիշ տիր, Իմէրէթիլնաքի ճէ-
սուր վէ չէտիտ պիր գօմանտան օլ-
տուգտան պաշա, զաեթի ալիլ պիր
էրքեանը հարպ զապիլիլ տիր: Միւ-
մայիլէյէն սեպտ. 5տէ էօյլէ ալըգ վէ
գաթի սուրէթտէ էմրիլ վիւրալիլինի
իշիթտիմքի, տօղընտու պուրտան ի-
յի թալիլմէթ վիւրմէր միւմքիւն օլա-
մաղ իտիլ իմէրէթիլնաքի քէնտի վաղի-
թէսին պիղգաթ իյթա իթմիշ տիր:

«Իսմիլ, Դըղանլըգ վէ Շիքօյլէ տէր-
խաթըր իթմիլէն ժէնէրալ Կուրգօ,
Բիլիլ սիլէ Սօֆիա արաթընտաքի մու-
խապէրէ Եօլարընք քէսմէք իւղըէ,
Իլիլիեար ժէնէրալ Բիլիլօֆուն եէրինէ
սիւարի գօմանտանլըղըն կէշիլ տիր:
Միւմայիլէյէ շու մէմուրիլէթէ նասպ
օլտընալարտան պէրու, պիր չօգ ուղաղ
զալիլէրէ գաթիլէրի գապթ իթմիշ տիր:
վէ իհիթիմալար քի կէշիլիլտէ 10 000
բիւտէնին պիր թաղբ մէքէլիւթ
իլէ Բիլիլտա կիրտիլի կիպի պիր վու-
գուաթ պիր տալիլ թէքարալանաեա-
ճաղ տըր, ժէնէրալ թօթլըպէն պիլգ-
գաթ մուհասէրէ ամէլիլաթընա նէ
գաթէթ իթմէքտէ օլտուղունտան, ա-
մէլիլաթ մէղըրիւր սիւրաթլէ իլէր-
լէմէքտէ տիր: Հալա պէյլէ միւսա-
յիտ կիտէրտէ, պիւլիւք պիր մուղաթ-
ֆէրիլէթ մէմուլ օլտընտու:

«Պիլիլիլէ զաղէթա մուսպիլիլէ-
րինին պիւլա իսթիլնա Բիլիլտա եա-
լաթ Պիլիլա էօնիւրէ կիթմէլէրի գա-
նուտ իճրա էօնիւրէ կիթմէլէրի գա-
նուտ իճրա օլտընտու, վէ պու տա-
լի սէպէպիլ տէյիլ տիր, զիրա օլտու-

նան թէտարիլէթ վաղթիլտէն էվ-
վէլ խապէր վիւրիլէճէք օլտա, թէտա-
րիքեաթը մէղըրիլէնին պաշա չըգմա-
մաթըն ինթաճ իտէր: Պիւնաէն ալէյէ
զաղէթալարա կէօնտէրիլէն հալաթի-
սաթըն պիւլիւք գըսմը, Պիւքընշ օ-
թէլիլէրինին հալիլիլէրինտէն թօրա-
նըլմը, վէ պաղը շիւպէլի Մէմլէքէ-
թէյն մէնպալարընտան զուհուրա կէ-
թիլիլիլ տիր:

—Հոկտ. 17 թարիկիլէ եինէ մէղ-
քիւր զաղէթաեա Կօրի Սթուտին-
տէն շու աթիլտէքի թէլէկրաֆ չէքիլ-
միշ տիր:— Հոկտ. 12տէն պէրու տէ-
վամ իթմէքտէ օլան կիւղէլ հալա, չը-
գան կիճէ եէնիտէն տէյիլիլէրէք,
ֆուրթունա իլէ պէրապէր եաղմուր
եաղմաեա, վէ սօղուգ պիր իւղիլէր
էսմէքէ պաշալար: Պու միւնապէթլիլ
պիր չօգ չաթըրար երգըլտը: Լաքին
պէշ կիւն հալանըն միւսայիտ օլմաթը,
Եօլարը պիւսպիլիլէն գուրումուշ
օլտուղունտան, պուրունտան պալու-
սուս արապա պէյիլիլէրինին կէշիլսի
իլին պիւլիւք գօլալըգ վար տըր:

«Սօղուգ վէ նէմիլէք գաթիլէն հիւք-
միւնիւ իճրաեք պաշալարընտա, մու-
հարէպէնին թաթիլէ մէպուր օլտա-
ղը էֆթեաթըն թաթիլէ իտէմէմ,
Շիւպէնիլգ պէյլէ պիր սըրաթա մու-
հասէրէ ամէլիլաթէ պէյլամ իտէմէլ,
լաքին նաղլիլաթա կէլիլնէ, պու
ճիհէթլէ օլան միւշքիւլաթ տալի,
արապա պէյիլիլէրի լաեքլը օլտու-
ղունտա, եալընը օթ թէտարիլէն
իպարէթ գալըր: Պիւնտէնիլ հիշ պիր
օրտուտա, իլաղու Բուս օրտուտունա
օլտուղու գաթար ֆաղա վասայիլիլ
նաղլիլէ կէօրմէմիլիլ տիր: Պիլիլ
իւշ վէ իքի պէյիլիլ գուրունտըղըն
եէրտէ, Բուլար տէօրթ եալաթ պէշ,
վէ եէրինէ կէօրտ տաշ զիւտաեք պէյ-
կիր գուրունտըրար: Պէյիլիլէր գուլ-
վէթիլ ճիւնտէն օլտալ, պուրանըն իգ-
լիմի կիպի վէ պէլիլ տաշա զիւտաեք
ֆէնա իլիլիլէրէ ալըմըշ տըլար: Պէյ-
կիրիլին նաթաթալան կէլիլնէ, պու
մէմէքթիլէրտէ հէր ճիւն մըսըր պուղ-
տայը, Եուլաթ, արա, գուրու օթ,
թաղէ պուղտայ սամանը, վէ հէնուգ
պաշաղ իլինտէ պուղտայ քիւլիլէթլիլ
օլտալ, պէյիլիլէր տալի պու նաթա-
գաթը սէվլէրէր:

«Կօրի Սթուտինտէնին էթրաֆթընտա
պուրունան քէօյլէրտէ, խասա սիւարի
պէյիլիլէրի տիլլէրտէ գաթար օթուն
իլինէ կիրիւրար: Նաղլիլաթ խրո-
մէթինէ թալիսա իտիլմիշ օլան հայ-
վանլար իլի պիր հայտէ տիրէր, վէ
պիլիլէրէն մանտա վէ էօքիլլէր զա-
եթթ միւշքիւլ խըտմէթլիլ իֆա իթ-
տիլլէրի հայտէ, պուրունալարը նա-
թաղա իլէ զանաթ իտիւրար: Տէ-
միր Եօլ իլէ Բուսիտան կէթիլիլմիշ
օլան էտէվաթտան մաատա, Պուլա-
րիսթանտա վէ Մէմլէքէթէյնտէ քիրա
իլէ թաթ ուրմուշ 26,000 էօքիլ արա-
պաթը վար տըր, վէ պուրուր զալիլէ
նաղլ իթմէքլէ մէլլուլ տըլար: Պիւն-
պէրին վասայիլիլ նաղլիլէն իլէ օթ
խուսուտունտա գըլէթ Եօք տուր, իշ
պու սըրալարա եաղմըղմ վաթթ, վէ
պիր խալլիլ սաաթտան պէրու, պիր
թաղբմ արապա գաթալարը, սաաթ-
տա թաղբիպա իւշ քիւթմէթթօ մէսա-
ֆէ գաթթ իտէրէք, Բիլիլտա կիւլ-
լէ վէ զալիլէ թաղբմաթտա տըլար:

«Պիր գաշ պին միթլօ գալըն պէլ
վէ պիր գաշ պին տալտ գաղբը օլտու
իտէ, իհիլիլաթ սիւարի ասքըրլէրին

վէ պէյկերներն իւր արապա պէյկերներն բէք լաքէքը սուրէթտէ գայրը լապիկեր, վէ թօքրագտան խայլիճէ մուհաֆազա օլունապիկեր: Զէմինին գար իւր օն կիւնտէն գիւտտէ գարը գալմասը նաւորն վուգու պուլտուղու նու, վէ պու տախի թէքմիլ գըջ մէվ սիմինտէ եւլընը պիր ալ իշինտէ վազը օլտուղունու պէնտէնիզէ սէօյլէ սիլէր: Հաթթա իւր վաննըն էթրաֆըն տա պուլունան Ուրպիցա, Կիրվիցա, Թիւթնիցա վէ Րաւտիշվո գարիեկէրնտէ: մուհասէրէ իտէն ասաքիւրին պիրինճի խաթթընը պաշլընա ֆըր-գասը իշին սըլընաճաք բէք չօգ մա հէլլ պուլունուր: Զարգաճը ասքըլէրէ, 1870 սէնէսինտէ Մէյ Էօնինտէ վէ մուտիսարէն Ռարիս Էօնինտէ օլտուղու կիպի, չալը չըրըրար իւր եւս բըլմըջ օլան գուլիպ'լէրտէ վէ պիլճիւմ լէ ասաքիւրին համիլ օլտուղարը չաւտըրարտա իսքեան իտէնէքլէր տիր:

«Րուսլար գըջըն իւր վա մուհասէրէնին նէ» իշին թէքը իտէնէքլէրին պիլմէնտուրմ: չու գատար վարքի, Էկէր իգթիլա իտէր իսէ, շէնրի մէզքիւրու մուհասէրէ իտէն ասաքիւրին պիր գըսմը գալմարըլըպ, Էկէրինէն, տաճա արգատա պուլունան գարիեկէրտէ իգամէ իթտիրիմիշ օլան ասաքիւր թալեին իտիլէպիլը: Պէնտէնիզ Էն չու թէտպիլ հէր վազըլմ վէ տա հա գիւտտէ միւշըլը վազըլմարտա պիլէ ինրա օլունապիկէ հալտէ, չօգ տէֆա պաշա չըգմըջտըր: իմտի Էկէր Էնէնըլ թօթըլպէնին ազլ ու պատիւրէթի, վէ Րուս ասիլէրինին մալլամ օլան սէպաթ վէ զայրէթի, վէ պիր քէրրէ թօքրաղա կիրէն սապաթէ էլտէն պրազմամազ իշին մէլտաւտա պուլունան նամուս գազիւնէսի, մուհաֆէրիեկէթի ինթաճ իտէնէք պիր մուհասէրէ թարաֆընը իլթիգամ իթտիրմէլէր իսէ, տօղրուսու պու խուսուսա գիւտտէսիլէ թէնաճիւպ իտէնէքիւր: Պուլունիլա պէրապէր իւր վա մալմէն բէք չօգ տաւանաճաղըն տա մէմուլ իթմէմ:

«Օման բաշա հազըլթէրինին թաճթը գօմանտաքնտա պուլունան ասաքիւրին մըգտարընա, վէ նէ գատար վազըլմ իշին գալիւրէսի պուլունտուղունա տայիր մալլամաթը սահիճէ Էօգտուր: Լաքին չու սօն կիւնէրտէ իսթիճեւամաթ ամէլիւտաթը զաւէթ սիւրաթիլէ իւրլէմէքտէ տիր:

«Էնէնըլ Կուրգօնուն թաճթը գօմանտաքնտա պուլունան սիւարի ասաքիւրին, քեաֆէքսի Պէրտան գարապիւնաք իւր սիւրալը օլարագ, շիմտի Էկէրին տէօթթըլալ հիւսպ օլունամազտա տըր, Էալաւտ պու հաթթանըն սօնունտան Էլվիլ մըգտարը մէզքիւրէ պալիլ օլաճագ տըր: Պու ալալար Էանլարընտա, աթլարա գօլուր քիւլլէրիեթլի խաթիթ թօլար պուլունուպ, Էկէր պու գուլվէթէ նիսպէթէն, իւրլէվիւտա Էնէնիտէն իմտաւտ կիրմէնէ մուլաֆէքազ օլունուր իսէ, պու խուսուսա պիլիւք նամուսուղուգ օլաճագ տըր:

«Պասիլէթտէ օգուլունուղունա կէօրէ, Պաղտաւտ վիւտէթիտտէ Էնէնի պիր սիւարի ալալը թէշքիլ օլունուեթր իմիշ:

«Հոկտեմբեր 31 թարիխէ թիֆլիստէն շէքիլէն պիր թէլէկրաֆ, Դարսըն թէշքիլ օլտուղունա տայիր տէվէրան իտէն չաւաեթ Էալանա չըգարըպ, անճաք մուհասէրէնէ ալընտըլընը վէ

թօրա տիգիլտիլին պիւտիրիեթր: Աթինա զազէթալար, հոկտեմբեր 31 թարիխի իւր Զիշթօլման իգի թէլէկրաֆ ալալ պուլունտան պիրիտի տէեթր քի Րուսլար իւր վա թալալարընը շէտիտ սուրէթտէ թօքա տիգ մէնէ պաշլամըլար: Տիկէր թէլէկրաֆ տա տա Սիլիսթրէնին շէտիտէն թօքա տիգիլմէքտէ օլտուղու պիւտիրիմիշ տիր: Վէլհասըլ Պիւքըշտէն ալընան իւշինէն պիր թէլէկրաֆ տա Լէհիս թանտան Էնէնի իմտաւտ ասքըրինէ պէքլէնիլտիլին պիւտիրիեթր:

«Ձաթը հազըլթի Փաւիշահի պուքէրէ Սաղաւադամ հազըլթիլէրինէ պիր ֆայթօն իւր պիր չիֆթ ալէա աթ հէտիեթ իթմիշ տիր:

«Վէլընթտա օգուլունուղունա կէօրէ, մէնէրալ Կուրգօնը վուրուպ Էօլտիւրէն ասաքիւրին մուլիլէտէն պիր օլուպ, Էնէնըլ մուլիլէտէն պէլ Էնէնիտէն գաւա իւր վուրմուշ տուր:

«Դուլունա գրալիւսը Ուլանըն պու գըլը իթաւտա կէշիթէն Տանիւլ դաւալթաւ Էալընտը:

«Բարիտէն մէնպաի մէվուգտան ալալըլմըլ մալլամաթա կէօրէ, Վիէն նաւա մուգիմ Թրանտա սէֆիլի գօթթըլմ վօկէ, Էնէր հալտէ տիր: Տըքաղըն Էնէնի խաթիլէնէ նէգարէթինէ նաւալ ու թալեին օլունաճագ տըր:

(Լա Թիւրքի)

«Կէլէն ճուսա իրթէսի կիւնիւ Էաղմուրտան Դաւաք քէօյտէ վազը Էօլուրտ շէշմէսի կէօլիւ թուղեան իտէրէք իթի քէօթիւ իւր պիր գալ գաւալը ուլ ալալ կէօթիլմիւշ տիր: Մէզքիւր կէօլիւն Էթրաֆընտա պուլունան պաղլէրի տէ սու պաւմըջտըր:

«Պէրլէնին չարիվարի զաղթալար, Րուս օրտուսունու կէօթիլէրի պիր Էնէնիմէշ իտիպ, պուլունա Րուս ասքըրլէրինէ ասլան պաշը, գապիլանա Էնէք պաշը վիլիլմիւշ օլուպ, մէնէրալարըն իսէ ասլա պաշարը Էօգ տըր:

«Լօյտ գուլաւանտարըն թէթիս նամ վարթուր, Կէլէն ճուսա իրթէսի սապահ պուրաւա կէլէնէք իթէն, սալը կիւնիւ Էօյլէտէն պիր սալթ սօնրա Տէրիսաւտէթէ վաւըլ օլմուշ տուր: Իշպուլ ֆէվգէլտաթ թէլիլ Պարա տէնիգտէ ֆէնա հալա օլմաւընտան իլէրի կէլմիշ տիր: Մէզքիւր վարթուր Վարտա տան հարէքթ իթտիլիտէն, հալա կիւղէլ օլուպ, լաքին կիւնէլ օլտուրիւգ կեարը գուլուրիլէ տէնիլ գապարմըջտըր: Սապահ շէֆէքա վազըլմ Պօղալ իշինին սէվաճիլի կէօթիլմիւշ իսէ տէ, մուտիսարէն գալթ պիր տիւման ալընտա սէվաճիլի մէզքիւրէ նապէտիտ օլմուշ տուր: Դարաւան, հալանըն տաճա գիւտտէ ֆէնալաճաճաղըն անլաւաւալ, գուլուր իտէնէք ֆուրթունաւա գարշը գօլմաղ իշին, սէֆինէյի իւրգիւտաւ գարշը շէվիլմիւշ տիր: Ազշամա գատար սէֆինէ պիւա հարէքթ տուր: տուրմուշ տուր: Ուղուն միւտտէթ տէվամ իտէն չու թէվգը Էնէնիտէն, Էօլունուր սէֆինէնին զաւէթ խաթիթ օլուպ, գիւտտէսիլէ գըլուրտանտըլը:

Իւր միւշահատէ իթմիշ տիր: Փիլվալը տալունապալ իւր գէրինտէ պիր գալ Էկէր նէֆէր Էօլունտան պաշաւա, սէֆինէտէ տիկէր Էկէր վէ տաճա ֆէնաւա սաֆրա տալի պուլունամալը տըր:

Պու շէլլէրտէն անլաւաւար իշին, պուլար տիլմ Էնտիշէյի մուճիպ օլմուշ, վէ սէֆինէտէ պուլունանտըլըն քեաֆէքսի, սէնէնին պէօյլէ պիր վազթիլտէ պիր սէֆինէնին հուսուլէթիւ Էօլա չըգմըջ օլտուղունա, վէ պալաւտա կիւլէրթէսինտէ պիլիւք պիր ալըլը:

Իւր օլտուղու հալտէ, սաֆրաւալ հալտէքթ իթտիլէնէ թէնաճիւպ իթմիշէր: Ճիւսա իրթէսի կիւնէն իւրգիւտար գիւտտէ շիտտէթ քէսպ իթմիշ օլտուղունտան, սէֆինէնին սալաւաւաւալըն ալալմաղ իշին ալընա պիլիւք Էնէքէն Էթրթըլմըջ, վէ բարալարընը պըշալա քէսպ աթմաւա մէճպուրիեթէ հասըլ օլմուշ տուր:

Պու սըլաւա պիր Էթթէք, պիր գաւալ, վէ իւշինէքթը չօնուգլար կիւլէրթէտէ վէֆաթ իթմիշէր տիր: Պու նուն իւրգիւտէ տիկէր Էօլունուր սին թինաւա, Էալաւա սէֆինէնին սալար մաշէլլէրինտէ Էթթէքթիլմիւշ տիր: Բաղար կիւնիւ տալի, հէման ճուսա իրթէսի կիւնիւ կիպի կէլմիւշ, Էալընըլ հալանըն իթտալ քէսպ իտէնէկիւնէ տայիր պաղը ալէամէթլէր կէօթիլմիւշ տիր: Հալ պու քի պու ալէամէթլին մուղալիլ օլարագ, հալա տա հա գիւտտէ ֆէնալալմըջ, վէ Էօլունուր, պիր ֆուրթունա չըգարագ պիլիւք գաղալարա ուղարաւաճաղարըն հիւս իթտիլէրինտէն, քեաֆէքսի տալի Էթթէ գաւալմըլար տըր:

Չարգլար պիր խալլի վազըլմ սուտան տիշարտա գալմըջ օլուպ, վէ վարթուն սէլամէթի իսէ պու չարգլարա միւթէվազըլ օլտուղունտան, վարթուն մաքիլիսթի չարգլարըն սուտա կիրմէսինէ Էալաւա չըգմաւընա կէօրէ, վարթուն կեաճ տուրտուրմուշ վէ կեաճ հարէքթ իթտիրմիւշ տիր: Շու հալ իթի կիւն վէ իւշ կիւն տէվալ իթմիշ տիր: Նիհաւէթ լաղար իրթէսի սապահ գարա կէօթիլմիւշ տիր: Կէօթիլին չու մաշէլլ իմինէ պուլունուր օլուպ, վարթուր սալթ սնտա Պուրկաւալ կիւղէլ լիմանըն վաւըլ օլմուշ տուր: Պու միւնասէպէթլէ թալիֆէլէր, վէ պալաւտա վարթուն Էօլա չըգմաւընտան պիւրու ֆէվգէլտաթ զսհէթ շէքմիշ օլան մաքիլիսթլէր իթթիլա հաթ իթմէլ իւրիլ վազըլմ պուլունալար տըր: Վարթուն գաւալար Դիւթթի օթթուր Լալ օլիլա պալա մաղալմէ մէմուրիեթլին թէք իթմիւշ քեաֆէքսի Էօլունուր, Էալաւա իւլէրինտէն իլէրտէ օլանլարը կէլիւպ, գաւալարը միւտալիլէն ինրա իթտիլի ֆէվգէլաւալ նէգարէթ վէ Էնի պալարիլմ տէն տօլալը իպրաղը չիւքանիլէթ իլլէմիւշ տիր:

Սէֆինէնին օթթիլալարը տալի կէօթիլտիլէրի զալթթ, վէ կիւլէլթէտէ պուլունան պիւր թաղըլ ֆաղըր Էօլունուր սէֆինէնին գաւալարընտա իսքեան իթտիրէլէք, իլլա իլլէտիլէրինսանիլէթտէն տօլալ մէտհէ շալեան տըլար: Օթթիլալարտան պիր տիւշիւպ պալընտան Էալալանըլ տըր, վէ թալիֆէլէրտէն իւշինէքթի, Էնէքէն Էթրթըլմըջ զէման միւճիլգէ նէվինտէն օլարագ տէնիլէ տիւշմէք թէճիլէսինտէն գուլթուլմուշլար տըր:

Պօղալ իշինտէքի ֆէնէլլէրին բըլըլ սէօնտիլիլմէսի, թիւճաւա սէֆինէլէրի իշին պիլիւք մուլաւալարա օլմաղտա տըր: Պարը իտէլիմ քի պիր սէֆինէ Պօղալ իշինտէ Դարաւանիլէ չըգտըլընտա, կիւնէլլէն պիր ֆուրթունաւա թուլթուրա, հիւշ պիր սըլընաճագ մաշէլլ պուլաւալ, վէ պիր թաղըլմ անաւարարա գարշը գօլմաւա մէճպուր օլուր: Տիկէր թարաֆտան պալը Րուս սէֆինէլլէրինին կիւնէլլէն գարաւա ասքըլ չըգարմալ մուլալթարաւ, սահիճէն գօլթուլաճագ

րաւաւաւաճ մի տիր: Վէ պէօյլէ պիր հալ վուգուլիտէ, Պօղալ իշինին իլլի սէվաճիլիտէ պուլունան գալէալարըն, չու քիւսթալ տիւշիլէրի միւղմէհալ իտէնէք գատար իգթիտարարը օլաւաճ մը:

(Խաթանալ)

«Թըլլինի սանի իպթիտաւտա իթթիլմալ մուղարըլ օլան հէլլէթի մապուսանա, Տէրիսաւտէթ վէ միւլհազալմընտան աղա ինթիլաւալ զըմաւընտա շիմտիեթ գատար թալիլն օլունան վէքիլլէրին իսիլէրի գիլթտէ կէօթիլմիւշ տիր:

Պիւրինի տայիրէ

Մալիլէ թահալաթը ումուլիլէ մէմուրու սաւալթիլա թէվֆիլ Էֆէնտի հաղլէթլէրի:

Դէթըրիւ պաշընտա Էնգսճը տիրա Էթթըլ Էօնին Էֆէնտի:

Պիւրինի տայիրէ

Թիւթալթը նաղըլըլ աթուլթէթլու Օհաննէս Էֆէնտի հաղլէթլէրի:

Ալթունիլաւա աթուլթէթլու Խալիլ Էֆէնտի հաղլէթլէրի:

Սէֆինէնի տայիրէ

Էլուպտէ Մըլաթալաւա տէրիլա հըլէրիլ Բօթիլիլին իշաւաթիլու Էնէնի Էֆէնտի:

Թիւնէքթ թիւճաւալմընտան իսաքթօլտէ հաճի Շապաւա մաշէլլէսինտէ մուգիլ տիրաւէթլու Պիւր Էֆէնտի:

Տօղալունու տայիրէ

Էլվաթթի հիւսաւտէն վարիտալ միւմէլիլ իլլէթլու Ալի Էֆէնտի:

Իլլէթլու Վիլլէ իսուլուսի Էֆէնտի:

Օն տէօրալունու տայիրէ

Սարը Էալաւա միւթէմէքթին միւթէպէրանը թիւճաւալմըն իլլէթլու հաճի Ահմէտ Էֆէնտի:

Պէօլլէք տէրէտէ ուքին Էթթուլաճ Էֆէնտի:

Օն Էկէնիլ տայիրէ

Սէրգուրէնիլ Էսպալ սաւալթլու Հաթթըլ Մէհմէտ պէլ Էֆէնտի:

Իսկէլաւալաւա իւտանիլ շէլիլէք գօլիսիսու աղաւընտան իլլէթլու Ալիքսան Էֆէնտի:

Օն սէքիլիլ տայիրէ

Ասթարըլըլ քէթիլ իսիւտաւըլիլալ լու հաճի Ահմէտ Էֆէնտի:

Տարընա գարիլէլ տիրաւէթլու Դօսթի Էֆէնտի:

«Մէսալըլի Մարիլիմմաճ Թրանսսըլ վարթուր գուլունաւալ վարթարընտան օլուպ, կէլէն ճուսա կիւնիւ իգօթիլտէն հարէքթ իտէն թաճ նամ վարթուր, Սոսամ ճէլիլէսի Էաղըլարընտա, ճէլիլէյի մէզքիլ կէմիլլէրինտէն պիրիլինէ չաթըլ պալթըլմըջ տըր: Մէզքիլ կէմիլին թալիֆէլէրինտէն իթի նէվէլէրի պօղուլմուշլար իսէ տէ, տիւկէլլէլի սահիլի սէլամէթէ չըգարըլմըջ տըր: Պաթան կէմիլին գարտանը մէզքիլ վարթուր գուլունաւալմընտան 300 լիւրա թալմիլալ թալալ իտիլտիր իմիշ:

«Վիլլէր Ապէնտաթ զաղլթաւալմալ օգուլունուղունա կէօրէ, Ապէնտիս իթէլալթուր Թրանտա ժօղլթ հաղլէթլէրի, կէլէնտէ Պուլարիլմանտա վուրուլալ Էօլէն Րուսիս իթիլաւալ օլունուր Էկէլի տիւք տը Լէօլունալէրիլ վէֆաթընտան տօլաւա ուլալաւա սն կիւն Էալա թուլմալարըլ Էմիլ իլլէմիշ տիր:

«Սիւլէլլտէն հոկտեմբեր 26 թարիլիլ շէլիլին պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, մահը մէզքիլուրտէ 23 իտէն գուլունա իտէն ֆուրթունաւա գաւալար վիլալիլ իտաւար իլլա անլաւ թալիլ

Գլաթատա Բենչչմուկհ-բազարընտա
Ն. Է. Իրի խանընտա